

סימן מה

ברכת שהחיינו כשכירך כבר שהחיינו בפורים דפרוות

ב' דר"ה ביאר שם במור דס"ל דיום ב' הוא עיקר ר"ה דמונים לתיקון המועדות מיום ב', ומשמע דכלא זה לא שייך לברך וא"כ בנידו"ד ביום ב' דפורים אינו עיקר לא שייך לברך שהחיינו, [אלא שיש לדון דמשמע בפוסקים דשושן פורים, יש בו עילוי מיוחד ודלכן תיקנוה לכבודה של ירושלים].

אמנם מו"ר הגרפ"פ אמר דעיקר הראיה שיש לברך שהחיינו הוא ממה שכתב ¹²³⁴⁵⁶⁷הב"ח שם דאף הפוסקים דס"ל דאין לברך שהחיינו ביום ב' דר"ה הוא רק על עצם היום ס"ל דאין לברך, [והיינו בקידוש דמברך על עצם היום] אבל על התקיעות של יום ב' כו"ע ס"ל דחוזר ומברך כיון דאין יוצא היום בתקיעות של אתמול, והובא סברא זו במשנ"ב ¹²³⁴⁵⁶⁷הב"ח ס"ק ה'.

ובאמת כשער ציון שם ס"ק ה' הקשה דגם בקידוש דיום ב' אינו יוצא ע"י קידוש של אתמול וא"כ למה לגבי קידוש יש אומרים שלא לברך שהחיינו, ועל זה תירץ מו"ר הגרפ"פ דשהחיינו שמברך בשעת קידוש כיון שהיא חלה על קדושת היום, לכן לפי הצד דב' ימים דר"ה כיומא אריכתא כל שבירך שהחיינו ביום הראשון שוב אינו יכול לברך ביום השני, כיון שכבר בירך על יום זה דר"ה [לפי הצד דכיומא אריכתא דמי] אבל על שופר כיון דאין יוצא יד"ח של היום השני

שאלו וישו רבים מוקף שהיה פרוז בין יומו, וקיים חג פורים בי"ד ואח"כ חזר לעירו המוקף כליל ט"ו קודם עלוה"ש שצריך לחזור לקיים פורים פעם שני, אם צריך לחזור לברך שהחיינו ביום ט"ו, שהרי הוא כבר קיים פורים ביום י"ד, ולא שייך לברך פעם נוסף שהחיינו ואחרי שכבר קיים המצוה ביום י"ד, או אפשר"ל דקריאת המגילה דמוקפים עדיין לא קיים וצריך לברך על קריאת המגילה דמוקפים.

ואין להביא ראיה ממה דס"ל להרמ"א דמברך שהחיינו ביום אף שכבר בירך כלילה, הרי שחוזר ומברך שהחיינו, אף שכבר בירך כלילה, דדעתם הקריאה ביום הוה החיוב העיקרי שהוא דברי קבלה ואילו כלילה שאין חיובו ¹²³⁴⁵⁶⁷דברי קבלה, וכיון שעדיין לא קיים החיוב העיקרי ¹²³⁴⁵⁶⁷צריך לחזור ולברך, אבל מי שקיים כבר דין פורים ביום וכלילה, ביום י"ד ובא לקיימו ביום ט"ו לכאורה לא שייך דין שהחיינו.

ושמעת' ממו"ר הגאון רבי פנחס פרנקל שליט"א שדין זה מוכרע, ממה שנחלקו הפוסקים אי צריך לברך שהחיינו ביום ב' וז"ה, דדעת הגאונים שאינו מברך, ומעמם דכ"ל דהוי כיומא אריכתא, אבל משמע דאי לא דוה כיומא אריכתא היה חייב לברך שהחיינו, ובאמת דדיוק זה לבד אינו דיוק דהנה דעת הפוסקים דמברך שהחיינו ביום

ע"י התקיעות של היום הראשון שפיר חוזר ומבדך פעם שני שהחיינו כיון שהוא חיוב אחר מלבד חיוב התקיעות מה שתקע אתמול ולכן אף לפי הצד שהוא יומא אריכתא שייך לחזור ולבדך שהחיינו, ומיושב היטב קושית השער ציון [ועיין מנחת שלמה ח"א סי' כ' מש"כ ליישב קושית השע"צ].

^{לפי חת"ת}

ולפי זה מבואר דכל מצוה שאינו יוצא ידי חובתה במה שעשה אתמול צריך לחזור לבדך שהחיינו א"כ אף בנידו"ד דמי שהיה פרוז ונעשה מוקף כיון שאינו יוצא יד"ח הקריאה ביום ט"ו ע"י הקריאה שקרא אתמול צריך לחזור ולבדך שהחיינו עכ"ד.

אולם לולא דבריו עדיין יש מקום לדון בזה דלגבי תקיעות דר"ה כיון דחכמים קבעו שיתקעו ב' ימים הרי החיוב של יום שני אינו החיוב של היום הראשון, והמה ב' חיובים נפרדים, [אלא שהם חיובים הדומים זל"ז אבל הם ב' חיובים נפרדים] ולכן שייך לחזור לבדך שהחיינו ביום ב', אבל בתקנת פורים, מסתברא דהחיוב של יום י"ד שנקבע לבני הפרושים, והחיוב שנקבע ביום ט"ו לבני המוקפים, הם ממש אותו חיוב, ואין כאן ב' חיובים, אלא הוא אותו חיוב ממש, אלא שראו חכמים לחלק חיוב זה וחילקו שבני הפרושים עושים אותו ביום י"ד ובני מוקפים עושים אותו החיוב ביום ט"ו, אבל הוא אותו חיוב, ולכן כל שקיים כבר פורים ביום י"ד, אף שהוא מצווה עתה לחזור ולקיימו גם ביום ט"ו כיון שהוא במל לבני המוקף [כיון שנמצא עתה בעיר מוקפת] לא שייך לחזור ולבדך שהחיינו, כיון שכבר קיים אותו החיוב ממש ביום י"ד, דהחיוב של י"ד והחיוב של ט"ו הוא חיוב אחד ממש אלא שנחלק לפי

המקומות, וכל שקיים כבר חלק מהחיוב לא שייך לחזור ולבדך שהחיינו כמה שחוזר לקיימו במקום אחר, כיון שרק המקום נעשתה ולא גוף החיוב, אבל בב' ימים דר"ה אין ב' הימים של ר"ה חיוב אחד שנחלק לשנים, אלא הוא באמת שני חיובים שחכמים הוסיפו יום נוסף מלבד יום א', וכיון שהוא חיוב נוסף, שייך לבדך שהחיינו על הקיום הנוסף, ומשא"כ בפורים שהוא אותו חיוב ממש, אלא שחלקוהו לפי המקומות והאדם רק שינה מקום ונתחייב לחזור לקיים המצוה משום המקום. לא משום הוספת חיוב משונה או נוסף ושינוי מקום אינו מחייב לבדך שהחיינו.

דוגמא לבד, אם בירך שהחיינו על פרי חדש מסויים במקום מסויים, ואח"כ נסע למקום אחר, ושם עדיין לא הגיע זמן הבציר של הפרי החדש עד זמן מאוחר, האם כשיגיע במקום השני הזמן של נציר הפרי יוכל לחזור לבדך שהחיינו כיון שבמקום הזה לא היה עדיין פרי זה, מסתברא שלא יוכל לבדך כיון שכבר בירך על פרי זה ממש שהחיינו, אלא דשינוי המקום גורם שבמקום הזה עדיין לא הגיע זמנה של הפרי, אבל כיון שכבר בירך על פרי זה לא שייך לחזור לבדך שהחיינו על פרי זה, ה"נ במגילה נזון שהוא אותו חיוב ממש של מגילה בכל המקומות אלא שחכמים חילקוהו לפי המקומות, כל שבידך כבר על חיוב זה במקומות הפרושים לא שייך לבדך של אותו חיוב ממש משום שינוי המקום לחוד.

בבן צע"ג לדינא אם צריך לחזור ולבדך שהחיינו. ויש לשמוע שהחיינו מהש"ץ הקורא ומבדך הברכות לפני כל הציבור. ויצא בזה מספק, ע"י שישמע מהש"ץ, או שילבש

בגד חדש ביום ט"ו, ויכוון בברכת שהחיינו גם על הבגד החדש, ובעין מש"כ הפוסקים לגבי שהחיינו ביום ב' דר"ה שמכוון בזה על הבגד. יעוין סי' ת"ר סעיף ב'.

אלא דאף על עצה זו יש עדיין מקום לפלפל, דלפי הצד דא"צ לברך שהחיינו ביום ט"ו, א"כ הא תהוי ברכת שהחיינו הפסק בין ברכת אקב"ו על מקרא מגילה לבין עצם הקריאה, ובעין מש"כ בזה במנחת שלמה ח"א סי' כ' לגבי שהחיינו ביום ב' דר"ה דיל"ד דהוה הפסק בין ברכת קידוש למערכת היין

ע"י שהחיינו שנעשה על הפרי חדש [לפי הצד שאין לברך שהחיינו]. וראה בזה בארוכה בברכת מועדיך ירח האיתנים סי' ל"ה. והמתבאר מדברי הפוסקים שם דלכאורה נקטינן דאין בזה חשש הפסק.

תבנא לדינא נראה דמי שהיה פרוז בן יומו ועתה נתחייב ביום ט"ו לחזור ולקרות דנעשה מוקף דישמע ברכת שהחיינו מאחר או שילבש בגד חדש ויכוון שברכת שהחיינו הוה על הבגד.

הנהגה

סימן מו

בגדר ברכת שהחיינו רשות [בברכת המצוות]

אוצר החכמה
אוצר החכמה

אך לכאורה י"ל בברכת המצוות אם ברכת שהחיינו הוה חובה או רשות, ונפק"מ למעשה מי שלא שמע שהחיינו לפני תקיעת שופר, או מקרא מגילה, אם יכול לשמוע כך את התקיעות או המגילה, או עדיף לשמוע מאחר מצוות אלו, באופן שישמעם עם ברכת הזמן.

ויסוד הספק דאפ"ל דברכת שהחיינו על הפירות הוה רשות, כיון שאין הכרח וחיוב להנות מהם, לכן אין חוב לברך עליהם ברכת הזמן, אבל במצוות שחייב לברך ולקיימם בהכרח, אפשר דהה"ג דחייב לברך עליהם ברכת הזמן, ולכן לגבי המצוות יהיה חיוב לברך ברכת הזמן או אפ"ל דדוקא לגבי הרגלים, שמברך ברכת שהחיינו על עצם הזמן, ולכן הוה חובה, כיון שמברך על עצם הזמן, ומשא"כ כשמברך על פירות חדשים כיון שאין מברך על עצם הזמן, אלא על ההנאה שהגיעו בזמן זה, לכן אינו חובה, וא"כ לפי הצד הזה גם שהחיינו על המצוות, כיון שאין מברך על עצם הזמן, אלא על המצוה שבאה בזמן הזה, ולא על עצם הזמן א"כ אינה חובה.

ובאמת כבר נודע בשערי הלכה, דבהגהות אשרי עירובין פ"ג סימן י' (דף מ ע"ב) כותב בשם האור זרוע בזה"ל: ורבינו ניסים גאון השיב לרב מבורך גאון דזמן סוכה

יש להסתפק מי שלא שמע מהחזן הקורא בציבור כשמברך את ברכת שהחיינו, והחזן עומד מיד להתחיל לקרות המגילה, מה עדיף או שילך לקרות המגילה ביחידות שלא "ברוב עם" כדי שיברך ברכת שהחיינו כדת אף שבמגילה החמירו מאוד הפוסקים כדי לשמוע ברוב עם דכזה מתפרסם הגם מובא, מ"מ עדיף לברך בזה שהחיינו, או י"ל דכיון דקיי"ל דברכת שהחיינו רשות עדיף לקיים מצות מגילה ברוב עם אף שע"כ יפסיד ברכת שהחיינו, ובאמת דבר זה נעוץ ביסוד גדול לברר אם ברכת שהחיינו על המצוות הוה רשות או לא.

קיי"ל דברכת שהחיינו רשות, וכמו שכתב הבית יוסף סי' רכ"ה, וז"ל: ודע דבסוף פרק בכל מערבין גרסינן אמר רבה כי הוינא כי רב הונא איבעי לן מהו לומר זמן בראש השנה וביום הכיפורים כי אתאי כי רב יהודא אמר אנא אקרא חדתא קאמינא זמן, אמר ליה רשות לא קמבעי לי כי קא מבעי לי חובה, מאי [עכ"ל הגמרא] משמע מהתם שברכת שהחיינו על פרי המתחדש אינו חובה אלא רשות, כמו שכתבתי בשם הרשב"א (שו"ת סי' ר"נ) עכ"ל, וכן פסק המג"א סימן רכ"ה ס"ק ו', ודוחה דעת הכנה"ג שפירש דברכת שהחיינו רשות שאין חייב ליהנות אך אם נהנה הוה חובה, יעו"ש"ד.

שהוא דאורייתא פומר את הלולב מלכך עליו שהחיינו, ואין זמן של ראש השנה שהוא דרבנן, פומר את השופר מלומר עליו זמן [שהחובה לכך מדאורייתא] עכ"ל יעוש"ד, ומשמע להדיא דחייב לכך שהחיינו על מצוה הוא דאורייתא, וכן מפורש ברוקח סי' רצ"ה, ובאור זרוע ח"ב סי' ק"מ, וכן הוא בשו"ת הר"י מיגש סי' ר"ג, ובראבי"ה עירובין סי' פ"ג כותב בזה"ל: מצאתי בתוס' מורי שב"ט מדאיבעי להו, זמן אם אומר בר"ה ויוהכ"פ ולא בשאר רגלים ש"מ שאר רגלים דאורייתא ור"ה ויוהכ"פ דרבנן, והטעם ברור לא ידענו אמאי פשוט דג' רגלים דאורייתא טפי מר"ה ויוהכ"פ שהם מדרבנן וכו' עכ"ל הראבי"ה, ועיין במהרי"ל הלכות ר"ה אות ה' בשם מהר"י סגל.

ובשכ"ל הלקט סי' רפ"ה, ובתניא רבתי סי' ע"ד כתבו בשם הירושלמי פרק ראוהו כ"ד, דזמן ר"ה מדברי סופרים, ובשופר מדברי תורה, והן כבר ציינו דבירושלמי שלפנינו ליתא, אך רבים הדברים שהובא בראשונים בשם הירושלמי, שאינם בירושלמי שלפנינו.

אמנם בדברי הפוסקים לא בא כל זכר למו, ולא נזכר דבר זה בשום פוסק, ואך במג"א סימן תרס"ב ס"ק א' הביא בשם המנהגים [מנהגי טירנא, מנהג של סוכות בהג"ה] וכותב עליו דהוא דבר תימא, וחזוין דפשיט ליה דלא כוותיה, וכן מורה בודאי רהיטא דכל הפוסקים, אף כי לפלא שלא העירו כלל מדברי הראשונים הנ"ל, מלכך בשדי חמד מערכת ברכות אות ה' (כרך ו' עמוד 318) ובגליוני הש"ס להגר"י ענגיל שם בעירובין דף מ' ע"ב יעוש"ד, אף כי כמה ספרי הראשונים הנ"ל כבר הופיעו לאור עולם,

ועי' ש"ש בשד"ח שתמה איה והיכן המקור לזה שברכת שהחיינו הוא דאורייתא.

ובשדה חמד שם, דרצה לחדש כי מי שמסופק אם בידך שהחיינו על המצוות יכול לחזור ולכך מספק, וטעמו דחדא, משום דעות הפוסקים הנ"ל דברכת הזמן הוה דאורייתא, ועוד דר"א דלגבי ברכת שהחיינו לא אמרין ספק ברכות להקל יעוש"ד.

[והראוני בשם משמואל (פרשת תבוא) שכתב וז"ל"ק: ולא שכחתי פירש"י

מלכך על הפרשת מעשרות, ותמוה דהא ברכות דרבנן והנה כ"ק אאמו"ר זלה"ה (האבני נור) אמר בשם שו"ת הר"י מיגש דקאי על ברכת שהחיינו עכ"ל [ועי' ש"ש דבריו], ופשוט שכוונתו דעפ"ד הר"י מיגש הנ"ל דברכת שהחיינו הוא מדאורייתא, א"כ י"ל גם בכוונת רש"י דברכה זו שהזכירה רש"י כוונתו על שהחיינו, אכן אין דברי הר"י מיגש מוסבים על פרשת כיכורים בפירוש הפסוק לא שכחתי מלכך, אלא על דין שהחיינו בשופר ולולב].

עכ"פ נראה דלהלכה נקטינן דאין ברכת שהחיינו דאורייתא אף בשופר, ודמי לכל ברכת שהחיינו, ויש לדון אם היא חובה ועדיפי מכרכתה על הפירות, או הוי רשות וכמו דנקטינן לגבי פירות.

סדר ברכת המצוות וברכת שהחיינו ומצאתי דברים מפורשים במשנת רבותינו האחרונים בזה, דהנה דנו האחרונים אם יש להקדים ברכת המצוות קודם ברכת שהחיינו, או ברכת שהחיינו קודם ברכת המצוות, דלכאורה יש צד גדול להקדים את ברכת המצוות, (וכן בשהחיינו על פרי

דכתב בהלק"ט להקדים ברכת הנהנין לברכת שהחיינו, כמו שנהוג כן בברכת המצוות, ועל כך כותב דבברכת המצוות שאני דשהחיינו הוה חובה, ולכן לא חשוב הפסק יעו"ש"ד הרי דפשיט"ל דבמצוות הוה שהחיינו חובה.

ובזה ישבתי (עיונים בהלכה ח"ג סי' ב' עמוד ל"ג) דעת המשנ"ב דלגבי ציצית כתב בסי' כ"ב דיש להקדים קודם ברכת להתעטף, ואח"כ לברך שהחיינו, ואילו לגבי פרי חדש דעתו בסי' רכ"ה להקדים שהחיינו לברכת הנהנין, ולהאמור אפש"ל דהא מבואר בסימן רכ"ה שער ציון ס"ק י"ב דעיקר טעמו להקדים ברכת שהחיינו לברכת הנהנין, הוא משום דס"ל דברכת שהחיינו הוא רשות, ולכן הוה הפסק בין הברכה להאכילה יעו"ש"ד, וא"כ י"ל דלגבי ציצית כיון דמברך שהחיינו אף על המצוה דהא דעת הגר"א שם בסי' כ"ב דיש לברך על עשיית ציצית, [דשם בסי' כ"ב מתבאר ג' שיטות דעת השו"ע דאין מברך שהחיינו על עשיית ציצית, כיון שאין בא מזמן לזמן, אלא מברך עליה רק כמו כלים חדשים, דעת הטו"ז דמברך על הציצית כשמקיים המצוה בפעם ראשון, ודעת הגר"א דמברך על עצם עשיית הציצית יעו"ש"ה] ולכן כיון דהשהחיינו עולה גם על המצוה [כיון דהמשנ"ב חושש לדעת הגר"א] ובברכת המצוות הוה השהחיינו חובה לכן אין בזה כ"כ חשש הפסק, כיון דלהגר"א הוה השהחיינו חובה, ושאינו מברכת הנהנין.

והמתבאר מכל הלין דשניא ברכת שהחיינו על המצוות דהיא חובה, והנה נראה דאף הפוסקים שהשוו שהחיינו על הפירות לדין שהחיינו על המצוות, ולא העלו ככל הנ"ל לומר דבמצוות אין חשש הפסק

חדש יל"ד כה"ג אם להקדים ברכת הנהנין או ברכת שהחיינו) ובהלכות קטנות ח"א סי' רל"ו דעתו להקדים הברכה קודם ברכת שהחיינו, וכמו שהמנהג לגבי המצוות דקודם מברכים על המצוות ואח"כ מברך שהחיינו, וכמו במגילה שופר וחנוכה ועוד, והוב"ד בבאר היטב סימן רכ"ה ס"ק ו' (וכנראה שזוהי סיבת המנהג הקדום שהיה להקדים הברכה קודם שהחיינו, מפני שכן הובא בספר באר היטב) וכן בחידושי חתם סופר שם בסימן רכ"ה סעיף ג' כותב בזה"ל: עיין רמב"ם פי"א מהלכות ביכורים הלכה ה' מבואר דאפילו בפדיון הבן מברך תחילה על הפדיון ואח"כ מברך שהחיינו, ומכ"ש בפירות דברכת הפירות תדיר מפי [דהול"ל להקדים ברכת הפירות] ומ"מ אין אנו נוהגין כן ע"פ מורינו הגאון זצ"ל וצ"ל ע.

והאר"י בזה מאוד בשו"ת כתב סופר סי' כ"ה ותו"ד כי במצוה יש כמה טעמים להקדים ברכת המצוות טרם ברכת שהחיינו, [כי ברכת המצוות שייך תמיד, אף כשנעשה ע"י שליח, ומשא"כ שהחיינו א"א ע"י שליח, וכן ברכת המצוות שייך דוקא לפני העשיית המצוה, ומשא"כ שהחיינו באה אף אחרי קיום המצוה, והוא חידוש נפלא] ומשא"כ בברכת שהחיינו על הפירות מלבד דאין טעם להקדים ברכת המצוות קודם, הרי יש כאן חשש "הפסק", דכיום דברכת שהחיינו הוא רשות, הו"ל הפסק בין הברכה לטעימה, ומשא"כ במצוות שחיוב הוא לברך שהחיינו, אין השהחיינו נחשב הפסק, יעו"ש"ד, ומבואר דפשיטא ליה בפשיטות דברכת שהחיינו על המצוות הוא חובה, וכע"ז ממש כתב באשל אברהם (בוטשאש) סימן רכ"ה ליישב הא

והאשל אברהם, מעתה בודאי יש להקפיד לקיים המצוות דוקא באופן שיכרך לפניהם שהחיינו, ובפרט ^{הדעת} דדעת כו"כ פוסקים דאף בפרי חדש הוה חובה א"כ כ"ש על המצוות הוה ברכה זו חובה.

אלא שמ"מ יש לדון ולומר דהנה הכתב סופר בתשובה כ"ה חידש דבמצוות אם לא בירך שהחיינו לפני קיום המצוה יכול לברך אח"כ, וז"ל: הנה הרמב"ם פי"א מהל' ברכות כתב דאם לא בירך על המצוות קודם העשיה לא יברך אח"כ ונפקא ליה מש"ס ברכות ג"א ע"א ומדמה הרמב"ם ברכת המצוות לברכת הנהנין ועיין יור"ד סי' י"ט בהגה אם א"א לברך קודם השחיטה יברך אח"כ והוא מא"ז והגה אשרי פ"ק דתולין דמחלק בין ברכת המצוות לברכת הנהנין וע"ש בש"ך שהכריע כהרמב"ם [דא"א לברך אח"כ] וכו' דנ"ל מתוך דברי הרמב"ם מדלא כתב ג"כ דאם לא בירך שהחיינו קודם עשיית המצוה דלא יברך אח"כ כמו שכתב לענין ברכת המצוה עצמה וכו' ש"מ דברכת שהחיינו יכול לברך אח"כ, והחילוק בין ברכת המצוה לשהחיינו, דברכת המצוה קאי על המעשה שעושה עתה ואחר שכבר עשה איך יברך וכו' אבל בברכת שהחיינו על מצוה שבאה מזמן לזמן שיש בה שמחת הלב שזוכה לעשותה גם אחר שעשה יש לו שמחה בלבו שהחיהו ד' לזמן הוה, ובודאי לכתחילה יברך קודם עשיה, ובדיעבד יוכל לברך אח"כ כנ"ל ממשמעות דברי הרמב"ם והחילוק נכון מסברא עכ"ל הכתב סופר.

מעתה יל"ד מי שלא שמע ברכת שהחיינו מקורא את המגילה, מאי עדיף שישמע המגילה בלא ברכת שהחיינו, ויברך

כיון דלגבי המצוות היא חובה נראה פשוט דס"ל דהן אמת דחלוק השהחיינו ולגבי מצוות הוה חובה ולגבי פרי חדש הוה רק רשות, מ"מ אין בזה כדי לחלק ולומר דמשום כך יש להקדים את השהחיינו בפרי קודם הברכה משום דהשחינו יהיה הפסק בין הברכה לטעימה, די"ל בפשיטות דאף אם השהחיינו הוה רשות לא הוה הפסק, כיון דסוף סוף לצורך האכילה היא באה, לא חשיבא הפסק, וכמו שהאריך בזה המגן גבורים כאן, ובאבני נזר סי' ת"ג ועוד, ובמגן גבורים הביא דמפורש ברדב"ז ח"א סי' רצ"ז דאף אם ברכת שהחיינו רשות מ"מ יש להקדים לברך ברכת הנהנין ואח"כ לברך שהחיינו, וכע"ז עיין בהעמק שאלה קע"א ס"ק י' וע"ש מש"כ בדעת השאלות [וע"ש במג"ג טעמים נוספים אחרים מה שיש להבדיל בין השהחיינו על פרי חדש שיש להקדים השהחיינו, לשהחיינו על המצוות שיש להקדים ברכת המצוות,

ובן י"ל אף לאידך גיסא, דהא דלא העלו הפוסקים לומר דשניא ברכת שהחיינו על הפירות משום דהוה רשות, היינו משום דסברי דבאמת אף לגבי פירות אינה רשות, וכמו שכתב הא"ר בסי' רכ"ה בשם הגהת הסמ"ק, וכן בדעת תורה בשם האשכול, ובמ"א הביא כן דעת הכנה"ג, ובחת"ס שו"ת סי' ג"ה האריך והרחיב דעיקרה חובה כשנהנה, אלא הוה רשות שאין חייב ליהנות, יעו"ש"ד כאו"א לפי דרכו, וא"כ לפי דעות הפוסקים האלה אף בפרי חדש הוה ברכת שהחיינו חובה,

מעתה נהדר אנפין למה שהחילוננו, דבודאי יש לומר דברכת שהחיינו על המצוות הוה חובה, ודמיא לרגלים וכמש"כ הכת"ס

ברכת

סימן מו

מועדיך

ריט

שהחיינו אחרי קריאתה, וכן נראה באמת דכיון
דברכת שהחיינו נתבאר שהוא חובה, וכל
החידוש של הכת"ס שאפשר לברך אח"כ
כתב מפורש שהוא רק בדיעבד, וכן נראה
לדון אם סברא זו מוסכמת בפוסקים, [שהרי
לא נתברר דעת שאר הפוסקים בזה] לכן
מסתבר דחייב לברך מקודם ברכת שהחיינו.

שהחיינו אחרי קריאת המגילה, וכמו שחידש
בכת"ס, או כיון דאין לעשות כן רק בדיעבד,
לכן צריך לשמוע או לקרות המגילה אח"כ
ואף באופן שעי"כ לא יוכל לשמוע את המגילה
"ברוב עם" וכגון שיצטרך לקרותה בפני עצמו,
מ"מ עדיף לקרותה בצירוף ברכת שהחיינו
לפני קריאתה, מלקרותה ברוכ עם, ולברך

הדפסה ברזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התוכנה

ברכת מועדיך - חנוכה, פורים שמעיה, שלמה זלמן בן צבי עמוד מס': 219 הודפס ע"י אוצר החכמה